

JC/GL 2024 88

20. studeni 2024.

Zajedničke smjernice

o sustavu koji su uspostavila europska nadzorna tijela za razmjenu informacija relevantnih za procjenu primjerenosti imatelja kvalificiranog udjela, članova upravljačkog tijela i nositelja ključnih funkcija u financijskim institucijama te sudionika na financijskim tržištima koju provode nadležna tijela

Zajedničke smjernice o sustavu koji su uspostavila europska nadzorna tijela za razmjenu informacija relevantnih za procjenu primjerenosti imatelja kvalificiranog udjela, članova upravljačkog tijela i nositelja ključnih funkcija u financijskim institucijama te sudionika na financijskim tržištima koju provode nadležna tijela

Status zajedničkih smjernica

Ovaj dokument sadrži zajedničke smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), Uredbe (EU) br. 1094/2010 o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje) i Uredbe (EU) br. 1095/2010 o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala) (zajednički naziv: uredbe o osnivanju europskih nadzornih tijela).

Smjernice se donose u skladu s člankom 56. drugim podstavkom uredbi o osnivanju europskih nadzornih tijela.

U skladu s člankom 16. stavkom 3. uredbi o osnivanju europskih nadzornih tijela, nadležna tijela moraju ulagati napore da se usklade s ovim smjernicama.

Cilj je zajedničkih smjernica uspostaviti dosljedne, učinkovite i djelotvorne nadzorne prakse unutar Europskog sustava financijskog nadzora (ESFS) te osigurati zajedničku, ujednačenu i dosljednu primjenu prava Unije u pogledu upotrebe sustava koji su europska nadzorna tijela uspostavila za razmjenu informacija relevantnih za procjenu primjerenosti imatelja kvalificiranog udjela, članova upravljačkog tijela i nositelja ključnih funkcija u financijskim institucijama i sudionika na financijskim tržištima u skladu s pravnim aktima iz članka 1. stavka 2. uredbi o osnivanju europskih nadzornih tijela.

Nadležna tijela na koja se primjenjuju zajedničke smjernice trebala bi se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje nadzorne prakse ili regulatorni okvir (npr. izmjenama pravnog okvira ili nadzornih postupaka).

Zahtjevi izvješćivanja

Očekivani datum početka primjene ovih zajedničkih smjernica jest dan objave prijevoda na sve službene jezike EU-a 17.02.2025. Osim toga, očekuje se da će se nadležna tijela uskladiti s dijelovima zajedničkih smjernica u kasnijoj fazi (u vrijeme kada se odredbe odnose na pravne ili fizičke osobe), uzimajući u obzir vrijeme potrebno za unos povijesnih podataka u informacijski sustav europskih nadzornih tijela prije upotrebe informacijskog sustava europskih nadzornih tijela.

U skladu s člankom 16. stavkom 3. uredbi o osnivanju europskih nadzornih tijela, nadležna tijela moraju obavijestiti odgovarajuće europsko nadzorno tijelo o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti sa zajedničkim smjernicama, odnosno o razlozima neusklađenosti, do 22.04.2025. U slučaju izostanka takve obavijesti unutar tog roka odgovarajuće europsko nadzorno tijelo smatrat će da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti treba slati na adrese [compliance@eba.europa.eu, compliance@eiopa.europa.eu i compliance.fpsguidelines@esma.europa.eu] s oznakom „JC/GL/2024 88“. Predložak za obavijesti dostupan je na mrežnim mjestima europskih nadzornih tijela. Obavijesti trebaju slati osobe s odgovarajućim ovlastima za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela.

Obavijesti će biti objavljene na mrežnim mjestima europskih nadzornih tijela u skladu s člankom 16. stavkom 3. uredbi o osnivanju.

Zajedničke smjernice primjenjivat će se tijekom postupka usklađivanja i objašnjavanja, nakon što se o njima već opsežno savetovalo s nadležnim tijelima. Osim toga, održana su dva javna savjetovanja, koja su završila 2. svibnja 2023. odnosno 15. siječnja 2024. Europska nadzorna tijela surađivala su i s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka, čije je neformalno mišljenje uzeto u obzir. Ove zajedničke smjernice potrebne su za provedbu članka 31.a uredbi o europskim nadzornim tijelima i odnose se samo na nadležna tijela.

Glava I. – Predmet, područje primjene i definicije

Predmet

1. Ovim se smjernicama obrazlaže način na koji nadležna tijela upotrebljavaju informacijski sustav europskih nadzornih tijela i pojašnjava se razmjena informacija relevantnih za procjenu primjerenosti imatelja kvalificiranog udjela, članova upravljačkog tijela i nositelja ključnih funkcija u skladu s pravnim aktima iz članka 1. stavka 2. Uredbe (EU) 1093/2010, članka 1. stavka 2. Uredbe (EU) 1094/2010 i članka 1. stavka 2. Uredbe (EU) 1095/2010 na temelju njezina članka 31.a.

Adresati

2. Ove su smjernice upućene nadležnim tijelima iz članka 4. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010, Uredbe (EU) br. 1094/2010 i članka 4. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Definicije

3. Pojmovi koji se upotrebljavaju i definiraju u pravnim aktima iz članka 1. stavka 2. Uredbe (EU) 1093/2010, članka 1. stavka 2. Uredbe (EU) 1094/2010 i članka 1. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1095/2010 na temelju članka 31.a uredbi o osnivanju europskih nadzornih tijela imaju isto značenje u ovim smjernicama.

Financijska institucija i sudionik na financijskom tržištu	znači financijska institucija iz članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1093/2010 i Uredbe (EU) br. 1094/2010 te sudionik na financijskom tržištu iz članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1095/2010.
--	--

Informacijski sustav europskih nadzornih tijela	znači digitalna platforma koju su zajednički uspostavile EBA, EIOPA i ESMA u skladu s člancima 31.a Uredbe (EU) br. 1093/2010, Uredbe (EU) br. 1094/2010 i Uredbe (EU) br. 1095/2010.
---	---

Nadležna tijela	znači tijela kako su definirana u članku 4. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 i Uredbe (EU) br. 1094/2010 te u članku 4. stavku 3. Uredbe (EU) br. 1095/2010.
-----------------	---

Procjena	znači konačna odluka nadležnog tijela o primjerenosti osobe od interesa u skladu sa sektorskim odredbama Unije, koja predstavlja
----------	--

odobrenje, uključujući prešutno odobrenje, ili odbijanje, uključujući prešutno odbijanje, među ostalim u trenutku izdavanja odobrenja.

Operativna pravila informacijskog sustava europskih nadzornih tijela

znači skup pravila, specifikacija, mehanizama, procesa i postupaka koji služe nadležnim tijelima za upotrebu informacijskog sustava europskih nadzornih tijela, uključujući, ali ne ograničavajući se na tehničke specifikacije, pravila o jeziku, prava pristupa i upravljanje njima.

Osoba od interesa

znači fizička ili pravna osoba koja je procijenjena ili će se procijeniti u pogledu primjerenosti imatelja kvalificiranog udjela, članova upravljačkog tijela ili nositelja ključnih funkcija u financijskim institucijama i sudionika na financijskim tržištima u skladu sa sektorskim odredbama Unije.

Povlačenje zahtjeva

znači povlačenje bilo kojeg izričitog ili prešutnog zahtjeva ili obavijesti koje izvršava podnositelj zahtjeva u pogledu postupka procjene prije nego što nadležno tijelo donese odluku.

Sektorske odredbe Unije

znači odredbe pravnih akata iz članka 1. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010, Uredbe (EU) br. 1094/2010 i Uredbe (EU) br. 1095/2010 o razmjeni informacija relevantnih za procjenu primjerenosti osoba od interesa.

Tijelo koje podnosi zahtjev

znači nadležno tijelo koje podnosi zahtjev za informacije.

Tijelo koje prima zahtjev

znači nadležno tijelo koje prima zahtjev za informacije.

Zahtjev za podacima

znači zahtjev za podacima relevantnim za procjenu primjerenosti imatelja kvalificiranog udjela, člana upravljačkog tijela ili nositelja ključnih funkcija u financijskoj instituciji i

sudionika na financijskom tržištu u skladu sa sektorskim odredbama Unije koji putem informacijskog sustava europskih nadzornih tijela podnosi tijelo nadležno za procjenu u skladu s ovim smjernicama.

Glava II. – Upotreba informacijskog sustava europskih nadzornih tijela

Upotreba informacijskog sustava europskih nadzornih tijela

4. Za potrebe procjene primjerenosti osoba od interesa u skladu sa sektorskim odredbama Unije nadležna tijela trebala bi se koristiti informacijskim sustavom europskih nadzornih tijela te na taj način dostavljati, pretraživati i tražiti informacije relevantne za procjenu primjerenosti u skladu s ovim smjernicama.

Unos podataka u informacijski sustav europskih nadzornih tijela

5. Nadležna tijela koja provode procjenu primjerenosti osobe od interesa trebala bi uključiti podatke iz stavka 7. ovih smjernica u informacijski sustav europskih nadzornih tijela u roku od dva tjedna od primitka obavijesti ili zahtjeva za procjenu primjerenosti (datum unosa).
6. Ako postoji dodatna ili nova procjena već procijenjene osobe od interesa, trebalo bi izraditi novi unos u informacijski sustav europskih nadzornih tijela.
7. Podatci koji se dostavljaju informacijskom sustavu europskih nadzornih tijela trebali bi u pogledu osobe od interesa uključivati sljedeće:

7.1. fizička osoba:

- a. ime (imena),
- b. prezime,
- c. datum rođenja,
- d. mjesto rođenja,
- e. ako su dostupna, druga imena (uključujući, ako je dostupno, krsno ime) koje osoba koristi (dodatna imena),

7.2. pravna osoba:

- a. službeni naziv pravne osobe ili subjekta (uključujući oznaku pravnog oblika),

- b. dodatna imena pravne osobe,
- c. identifikacijska oznaka pravne osobe (LEI),
- d. ako LEI nije dostupan, registracijski broj, primjerice iz središnjeg registra, obrtnog registra, registra trgovačkih društava ili sličnog javnog registra, i
- e. država osnivanja (sjedišta),

i u pogledu nadležnog tijela koje provodi procjenu:

7.3. za fizičku i pravnu osobu:

- a. podatci koji su navedeni u nastavku:
 - i. za podatke dodane nakon uspostave informacijskog sustava europskih nadzornih tijela: datum unosa u skladu sa stavkom 5.,
 - ii. za povijesne podatke dodane informacijskom sustavu europskih nadzornih tijela: relevantan datum koji je dostupan nadležnom tijelu (npr. datum zahtjeva ili obavijesti, odluke, stupanja na snagu itd.),
 - b. pravni akt iz članka 1. stavka 2. uredbi o osnivanju europskih nadzornih tijela u skladu s kojima je provedena procjena, i
 - c. ako je dostupan, referentni broj evidencije koju vodi nadležno tijelo.
8. Informacije unesene u informacijski sustav europskih nadzornih tijela u skladu sa stavkom 7. čuvaju se u informacijskom sustavu europskih nadzornih tijela najviše 15 godina od datuma unosa koji unosi nadležno tijelo, a zatim se automatski brišu iz informacijskog sustava europskih nadzornih tijela. Nadležna tijela mogu primjenjivati kraća razdoblja čuvanja. Ako su primijenjena kraća razdoblja zadržavanja u skladu s primjenjivim pravom Unije ili nacionalnim pravom, nadležno tijelo trebalo bi na odgovarajući način ukloniti podatke iz informacijskog sustava europskih nadzornih tijela nakon isteka tih razdoblja. Osim isteka razdoblja zadržavanja, nadležna tijela mogu izbrisati i informacije nakon primitka obavijesti o tome da je osoba od interesa preminula. Prethodno navedeno ne dovodi u pitanje pravo dotičnih ispitanika na pristup, ispravak ili brisanje kako je predviđeno u člancima 17., 18. i 19. Uredbe (EU) 2028/1725 o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije.
9. Nadležna tijela trebala bi odrediti kontaktne točke za zaprimanje zahtjeva i odgovaranje na njih i te informacije učiniti dostupnima u informacijskom sustavu europskih nadzornih tijela. Podatci o kontaktnoj točki trebali bi uključivati ispravnu e-adresu koja se upotrebljava u postupku procjene primjerenosti, telefonski broj jedinice/odjela koji se bavi procjenama primjerenosti (neobvezno) te, za relevantne članove osoblja, ime/imena/prezime, radno mjesto, poslovnu e-adresu i telefonski broj.

10. Nadležna tijela trebala bi redovito ažurirati popise kontaktnih točaka, uključujući ispravne e-adrese, i revidirati ih najmanje jednom godišnje.

Pretraživanja podataka u informacijskom sustavu europskih nadzornih tijela

11. Prije nego što nadležno tijelo dovrši procjenu primjerenosti osobe od interesa u skladu sa sektorskim odredbama Unije, nadležno tijelo trebalo bi u informacijskom sustavu europskih nadzornih tijela pretražiti postoji li bilo koje drugo nadležno tijelo koje posjeduje informacije o toj osobi od interesa.

Glava III. – Razmjena informacija i suradnja među nadležnim tijelima koja upotrebljavaju informacijski sustav europskih nadzornih tijela

Slanje zahtjeva za podacima

12. Ako pretraživanje informacijskog sustava europskih nadzornih tijela pokaže da su relevantne informacije za potrebe procjene dostupne, nadležno tijelo trebalo bi prije procjene podnijeti zahtjev za podacima putem informacijskog sustava europskih nadzornih tijela nadležnim tijelima utvrđenima u skladu sa stavkom 11. koja posjeduju relevantne informacije o osobi od interesa.
13. Tijelo koje je podnositelj zahtjeva treba navesti razlog za zahtjev, zatražene podatke i sektorske odredbe Unije na temelju kojih se provodi procjena.
14. Tijelo koje je podnositelj zahtjeva treba tijelu koje je primatelj zahtjeva dostaviti sve dokumente ili popratne materijale koji se smatraju potrebnima za potporu zahtjevu putem bilateralnih sredstava komunikacije izvan informacijskog sustava europskih nadzornih tijela. Nadležna tijela mogu olakšati razmjenu informacija putem dogovora o suradnji¹.

Obrada zahtjeva za podacima i odgovaranje na njih

15. Stvarna razmjena osnovnih informacija koje su relevantne za procjenu primjerenosti osobe od interesa odvijat će se bilateralno, između tijela koje je podnositelj zahtjeva i tijela koje je primatelj zahtjeva izvan informacijskog sustava europskih nadzornih tijela.
16. Tijelo koje je primatelj zahtjeva trebalo bi, u skladu s načelom lojalne suradnje koje je utvrđeno u članku 4. stavku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i navedeno u članku 2. stavku 4. uredbi o osnivanju europskih nadzornih tijela te, uzimajući u obzir sektorske odredbe Unije i sve druge primjenjive pravne akte povezane sa sektorskim odredbama, odgovoriti na zahtjev u roku od dva tjedna od primitka zahtjeva te dostaviti informacije ili objasniti zašto se te informacije mogu dostaviti tek poslije i navesti taj datum. U slučaju negativne procjene ili povlačenja zahtjeva za procjenu, trebalo bi dostaviti i dostupne informacije o razlozima za negativnu procjenu ili povlačenje.

¹Npr. ESMA-in multilateralni memorandum o razumijevanju u pogledu dogovora o suradnji i razmjeni informacija

17. Tijelo koje je primatelj zahtjeva ne bi trebalo dostaviti tražene informacije ako ga zahtjevi u pogledu povjerljivosti ili zaštite osobnih podataka utvrđeni sektorskim odredbama Unije ili bilo kojim drugim primjenjivim pravnim odredbama sprečavaju da to učini ili ako tijelo koje je primatelj zahtjeva iz objektivnih razloga ne može dostaviti tražene informacije.
18. Ako razmjena informacija nije moguća u skladu sa stavkom 17., tijelo koje je primatelj zahtjeva treba što prije, a najkasnije u roku od dva tjedna od primitka zahtjeva, obavijestiti tijelo koje je podnositelj zahtjeva i objasniti razloge za to. Ako je djelomično nemoguće dostaviti sve tražene informacije, tijelo koje je primatelj zahtjeva trebalo bi tijelu koje je podnositelj zahtjeva dostaviti dio informacija čije je pružanje dopušteno te objasniti razloge za uskraćivanje drugih dijelova informacija.
19. Tijelo koje je primatelj zahtjeva može od tijela koje je podnositelj zahtjeva zatražiti pojašnjenje u pogledu zaprimljenog zahtjeva. Tijelo koje je podnositelj zahtjeva trebalo bi odgovoriti na sve takve zahtjeve za pojašnjenje bez nepotrebne odgode. Ako se traže pojašnjenja, razdoblje iz stavaka 16. i 18. trebalo bi započeti nakon što tijelo koje je podnositelj zahtjeva dostavi pojašnjenja.

Povjerljivost

20. Nadležna tijela trebala bi sa svim informacijama primljenima u skladu s ovim smjernicama postupati kao s povjerljivima i rukovati njima u skladu sa zahtjevima u pogledu čuvanja poslovne tajne i zaštite osobnih podataka utvrđenima u zakonodavstvu Unije i primjenjivom nacionalnom pravu.

Glava IV. – Završne odredbe i provedba

21. Ove se smjernice primjenjuju od 17.02.2025 izuzimajući:

- a. stavke 4., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18. i 19., koji će se primjenjivati od 15. svibnja 2025. za procjene fizičkih osoba, a od 30. travnja 2026. za procjene pravnih osoba;
- b. stavak 7.2. točke od (a) do (e), koji će se primjenjivati od 30. siječnja 2026.

22. Nadležna tijela trebala bi do 15. svibnja 2025. u informacijski sustav europskih nadzornih tijela uključiti dostupne povijesne podatke o fizičkim osobama za posljednjih pet godina, računajući od datuma početka primjene ovih smjernica.

23. Ako jedinstvene točke podataka za fizičku osobu, npr. datum ili mjesto rođenja, navedene u stavku 7.1. nisu dostupne, tijela koja su podnositelji zahtjeva i tijela koja su primatelji zahtjeva trebala bi drugim sredstvima osigurati da su informacije koje bi trebalo dostaviti relevantne za procjenu osobe od interesa.

24. Nadležna tijela trebala bi do 30. travnja 2026. u informacijski sustav europskih nadzornih tijela unijeti dostupne povijesne podatke o pravnim osobama za posljednje dvije godine, računajući od 30. siječnja 2026. Ako ne postoji LEI za pravne osobe, u informacijski sustav europskih nadzornih tijela trebalo bi unijeti druge registracijske brojeve (npr. iz središnjeg registra, obrtnog registra, registra trgovačkih društava ili sličnog javnog registra) i zemlju osnivanja.